

Przedmiotowy system oceniania z chemii

I. Przedmiotowe cele kształcenia i wychowania.

Chemia jest przedmiotem mającym wychowywać w postawie proekologicznej świadomego użytkownika coraz większej liczby produktów naturalnych w różnym stopniu przetworzonych chemicznie, a także materiałów syntetycznych. Przedmiot chemia w szkole ma również na uwadze wykształcenie człowieka zdającego sobie sprawę zarówno z dobrodziejstw płynących z rosnącej chemizacji życia, jak i świadomego wszelkich zagrożeń wynikających z pojawienia się nadmiaru nowych materiałów. Zadaniem chemii, jako przedmiotu ogólnokształcącego w szkole ponadgimnazjalnej jest rozszerzenie wiadomości ucznia o budowie i właściwościach otaczających go substancji, możliwościach przemian tych substancji i prawach rządzących tymi przemianami.

Celem tego przedmiotu jest uczenie obserwowania otaczającego nas świata, umiejętności opisu zjawiska, wnioskowania na podstawie poczynionych obserwacji, logicznego myślenia i kojarzenia faktów.

Uczeń powinien nabywać umiejętności korzystania z informacji dostępnych w wielu źródłach, ale też selekcjonowania ich i stosowania przyswojonej wiedzy w życiu codziennym. Po ukończonej nauce w szkole ponadgimnazjalnej uczeń musi umieć dotrzeć do potrzebnej mu informacji i właściwie ją zinterpretować oraz zastosować, powinien także mieć świadomość, że źródłem sukcesu jest systematyczna praca.

W wyniku realizacji programu uczeń powinien w zakresie wiedzy i umiejętności:

- znać podstawowe pojęcia chemiczne,
- znać podstawy budowy materii i umieć je wykorzystywać do interpretacji otaczających go zjawisk,
- posługiwać się symboliką chemiczną w zakresie chemii organicznej i nieorganicznej,
- znać właściwości podstawowych związków chemicznych i umieć je odnieść do życia codziennego,
- wykonywać proste obliczenia stechiometryczne oraz obliczenia z zakresu stężeń,
- umieć posługiwać się pojęciem aktywności pierwiastka lub związku,
- umieć zaprojektować i wykonać proste doświadczenia chemiczne,
- umieć wyszukiwać potrzebne informacje w podręczniku lub innych dostępnych źródłach (prasa, radio, telewizja, Internet, programy komputerowe),
- umieć wykorzystać informacje dotyczące substancji chemicznych i świadomie się nimi posługiwać.

W wyniku realizacji programu uczeń powinien w zakresie postaw i zachowań:

- przestrzegać przepisów BHP podczas przeprowadzania laboratoryjnych lekcji chemii i eksperymentów,
- wykazywać dociekliwość poznawczą,
- świadomie dbać o swoje otoczenie i środowisko, prezentując postawę proekologiczną,
- dbać o własne zdrowie, jak też o zdrowie współpracujących z nim kolegów, szanować zdanie innych, ale też potrafić bronić własnych poglądów.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć z chemii

1. Wiadomości sprawdzane są systematycznie przez cały rok.
2. Kontrola bieżąca umożliwia śledzenie postępów ucznia oraz w razie konieczności podjęcie działań diagnozujących problemy i określające sposoby ich efektywnego rozwiązania. W ocenianiu na chemii podlegają następujące formy aktywności uczniowskiej:
 - A. prace klasowe i sprawdziany pisemne
 - B. kartkówki zapowiedziane lub niezapowiedziane;
 - C. wypowiedzi ustne;
 - D. prace domowe;
 - E. aktywność ucznia na lekcjach;
 - F. zaangażowanie ucznia w naukę;
 - G. praca w zespole;
 - H. prace dodatkowe (np. referaty, projekty, prezentacje na zadany temat, udział w zajęciach laboratoryjnych);
 - I. podejmowanie zmagani konkursowych na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym.Najczęściej stosowanymi metodami kontroli są:
 - A. prace klasowe
 - B. sprawdziany pisemne
 - C. kartkówki zapowiedziane obejmujące część działu lub jakiś jego najważniejszy fragment (czas trwania: 15-25 min.);
 - D. kartkówki niezapowiedziane obejmujące materiał z maksymalnie trzech ostatnich zajęć (o czasie trwania nie przekraczającym 15 min);
 - E. wypowiedzi ustne obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (przy odpowiedzi w ramach lekcji powtórzeniowych obowiązują zagadnienia z całego działu);
 - F. ocena prac domowych;
 - G. ocena zeszytu przedmiotowego – systematyczne prowadzenie
 - H. ocena aktywności ucznia na lekcjach;
3. Kontrola końcowa – pod koniec okresu lub raz w roku i dotyczy większych partii materiału. Są to testy typu maturalnego, obejmujące zadania rachunkowe, zadania z luką, krótkiej odpowiedzi, analizę schematów, projektowanie doświadczeń oraz formułowanie obserwacji i wniosków do opisanego lub zaplanowanego doświadczenia.
4. Ilość ocen cząstkowych jest charakterystyczna dla poszczególnych profili klas, w zależności od liczby godzin przedmiotu w tygodniu, nie może być jednak mniejsza niż trzy w okresie.
5. Prace pisemne oceniane są wg skali:

Ocena	Progi procentowe (% uzyskanych punktów)
celujący (6)	100%
bardzo dobry (5)	90 % - 99 %
dobry (4)	75 % - 89 %
dostateczny (3)	60 % - 74 %
dopuszczający (2)	50 % - 59 %
niedostateczny (1)	0 % - 49 %

III. Ustalanie oceny półrocznej i rocznej

1. Przy ustalaniu oceny półrocznej i końcowej nauczyciel bierze pod uwagę stopnie ucznia z poszczególnych obszarów, według następującej kolejności z uwzględnieniem wag zależnie od zakresu przedmiotu (podstawowy bądź rozszerzony) realizowanego w klasie:

	waga ocen (lub procentowy udział oceny)	
	zakres rozszerzony	zakres podstawowy
praca klasowa	4 (lub 5)*	5 (50 %)
sprawdzian	3	5 (50 %)
odpowiedź ustna, kartkówka	2	3 (30 %)
praca domowa, aktywność na lekcjach, praca w zespole i inne	1	2 (20 %)

*zależnie od zakresu pracy klasowej

2. Nauczyciel dokonuje oceny półrocznej i rocznej w sposób jawny i uzasadnia ją.
3. Na ocenę półroczną i roczną składa się ocena poziomu wiedzy i umiejętności, nie jest ona średnią arytmetyczną ocen cząstkowych, średnia ważona jest oceną wyjściową i może być podniesiona lub obniżona. Średnia ważona roczna jest obliczana uwzględniając wszystkie oceny cząstkowe uzyskane od początku roku szkolnego.
4. Ocena półroczna brana jest pod uwagę przy wystawianiu oceny rocznej (ocena roczna obejmuje osiągnięcia uczniów w I i II półroczu).
5. Uczeń, w przypadku uzyskania na koniec 1 półroczu oceny niedostatecznej jest zobowiązany zaliczyć materiał realizowany w tym okresie w terminie nieprzekraczającym dnia 31 marca.
6. Ustalona na koniec roku szkolnego ocena niedostateczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego i zgodnie z WSO.
7. Ustalona na koniec roku szkolnego ocena inna niż niedostateczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu sprawdzającego zgodnie z WSO (jeśli były uchybienia formalne przy jej wystawieniu).

IV. Wymagania edukacyjne z chemii.

Ocena celująca (obejmuje też wymagania na niższe stopnie)

Otrzymuje ją uczeń, który ma w pełni opanowaną wiedzę programową. Stosuje wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych). Formuluje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy nowych zjawisk. Proponuje rozwiązania nietypowe. Samodzielnie potrafi interpretować, analizować problemy i procesy chemiczne oraz wyciągać logiczne wnioski. Rozwija samodzielnie i twórczo własne uzdolnienia oraz zainteresowania. Odznacza się dużą aktywnością na lekcjach. Wykorzystuje różne źródła informacji oraz wiedzę z różnych dziedzin nauki. Podejmuje się chętnie uczestnictwa w konkursach i olimpiadach chemicznych i osiąga w nich sukcesy na szczeblu wyższym niż szkolny. Swobodnie operuje językiem chemicznym.

Ocena bardzo dobra (obejmuje też wymagania na niższe stopnie)

Otrzymuje ją uczeń, który w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności określone w programie. Stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań

w nowych sytuacjach. Wykazuje dużą samodzielność i bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł wiedzy, np. układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic, zestawień, encyklopedii, Internetu. Samodzielnie potrafi interpretować oraz analizować problemy i procesy chemiczne. Posługuje się różnymi źródłami informacji oraz wiedzą z różnych dziedzin nauki. Biegłe pisze i uzgadnia równania reakcji chemicznych oraz samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o dużym stopniu trudności. Chętnie i z zaangażowaniem podejmuje się prac dodatkowych. Wykazuje się dużą aktywnością na lekcjach, swobodnie operuje językiem chemicznym.

Ocena dobra (obejmuje też wymagania na niższe stopnie)

Otrzymuje ją uczeń, który w zakresie wiedzy programowej ma niewielkie braki. Opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie. Poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów. Potrafi dostrzegać zależności przyczynowo-skutkowe. Korzysta z układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic i innych źródeł wiedzy chemicznej. Bezpiecznie wykonuje doświadczenia chemiczne. Pisze i uzgadnia równania reakcji chemicznych. Samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o średnim stopniu trudności. Posługuje się językiem chemicznym i wykazuje się aktywnością na lekcjach.

Ocena dostateczna (obejmuje też wymagania na niższe stopnie)

Otrzymuje ją uczeń, który opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone w programie, które są konieczne do dalszego kształcenia. Z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności przy rozwiązywaniu typowych zadań i problemów. Z pomocą nauczyciela korzysta ze źródeł wiedzy, takich jak: układ okresowy pierwiastków, wykresy, tablice. Z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje doświadczenia chemiczne. Z pomocą nauczyciela pisze i uzgadnia równania reakcji chemicznych oraz rozwiązuje zadania obliczeniowe o niewielkim stopniu trudności. Nie zawsze potrafi łączyć zagadnienia chemiczne w logiczne ciągi i dokonywać ujęć problemowych. Podejmuje próby wykonywania zadań, aktywność na lekcjach pojawia się rzadko.

Ocena dopuszczająca

Otrzymuje ją uczeń, który opanował konieczne wiadomości i umiejętności. Ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w programie, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia. Przy biernej postawie na lekcjach wykazuje chęci do współpracy i odpowiednio motywowany potrafi przy pomocy nauczyciela odtworzyć proste polecenia. Z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności. Z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje bardzo proste eksperymenty chemiczne, pisze proste wzory chemiczne i równania chemiczne.

Ocena niedostateczna

Otrzymuje ją uczeń, który wykazuje bardzo duże braki w zakresie wiedzy podstawowej. Nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych w programie, które są konieczne do dalszego kształcenia. Nie rozumie prostych poleceń, nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi napisać prostych wzorów chemicznych i prostych równań chemicznych. Nie potrafi posługiwać się prostym sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami chemicznymi. Wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki.